

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartúni 7b, 105 Reykjavík

Reykjavík, 14. apríl 2025
UOS2503408/E.S.F.
13.05.00

Efni: Matsskyldufyrirspurn - Borhola HS-10 í Hveragerði - Tilkynning um framkvæmd

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 26. mars sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfis- og orkustofnunar um hvort og á hvaða forsendum ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Vatnamál

Umhverfis- og orkustofnun telur mjög jákvætt að búið sé að framkvæma mat á áhrifum framkvæmdarinnar á þau vatnshlot sem framkvæmdin nær til, þ.e.a.s. straumvatnshlotið Varmá, nr. 103-792-R og grunnvatnshlotið, Ölfusstraumur Ingólfsfjall nr. 103-260-G. Umhverfis- og orkustofnun bendir á að hægt er að endurskoða áhrifamatið síðar í ferlinu eftir því sem gögn um framkvæmdina verða nákvæmari og skýrari. Umhverfis- og orkustofnun leggur áherslu á að óheimilt er að gefa út leyfi fyrir framkvæmd eða starfsemi sem hefur þau áhrif að umhverfismarkmið viðkomandi vatnshlots nást ekki. Áður en framkvæmdir hefjast þurfa leyfisveitendur að taka skýra afstöðu til áhrifamats á vatnshlot og tryggja að fyrirhuguð leyfi séu í samræmi við lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála, þ.m.t. reglugerð nr. 535/2011 um flokkun vatnshlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun og þá stefnumörkun um vatnsvernd sem fram kemur í Vatnaáætlun Íslands 2022-2027¹.

Nýtingarleyfi

Í kafla 7.1 í matsskyldufyrirspurninni er fjallað um leyfi sem framkvæmdin er háð. Umhverfis- og orkustofnun bendir á að samkvæmt 6. gr. laga um rannsóknir og nýtingu auðlinda í jörðu, nr. 57/1998 er nýting auðlinda úr jörðu háð leyfi Umhverfis- og orkustofnunar hvort sem það er til nýtingar auðlinda í eignarlöndum eða í þjóðlendum með þeim undantekningum sem greinir í lögnum. Slíkt leyfi þarf að liggja fyrir áður en nýting hefst.

Einnig er bent á 22. gr. laga nr. 57/1998 þar sem kemur fram að við jarðboranir skuli færa dagbók og að skylt er að láta Umhverfis- og orkustofnun í té afrit af dagbókinni eigi síðar en

¹ [Vatnaáætlun Íslands 2022-2027](#)

einum mánuði eftir að borun er lokið. Gefnar hafa verið út reglur er varða skráningu, hönnun og frágang borholna, sem og skil á upplýsingum sem má nálgast á vefsetri Orkustofnunar, forvera Umhverfis- og orkustofnunar.²

Enn fremur bendir Umhverfis- og orkustofnun á að skv. 24. gr. laga nr. 57/1998 er óheimilt að spilla jarðhitasvæðum eða grunnvatni hvort sem það er með ofaníburði, framræslu eða með öðrum hætti. Þegar notkun borhola er hætt skal leyfishafi eða eigandi þeirra loka þeim og merkja. Skv. 25. gr. laganna skulu aðilar, sem vinna jarðhita eða grunnvatn úr jörðu, haga vinnslu sinni með þeim hætti að nýting verði sem best þegar til lengri tíma er litið. Í því sambandi skal m.a. ekki tekinn meiri jarðvarmi eða vatn en þörf er. Borunum skal hagað þannig að þær takmarki sem minnst frekari nýtingu síðar.

Niðurstaða

Umhverfis- og orkustofnun telur að framkvæmdin eins og hún er sett fram í matsskyldufyrirspurninni sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og sé því ekki háð umhverfismati.

Virðingarfyllst,

Edda Sigríður Freysteinsdóttir

sérfræðingur

María Guðmundsdóttir

sérfræðingur

² <https://orkustofnun.is/stjornsysla/borholureglur>